

НІКІТЕНКО Надія Миколаївна (02. 12. 1944, Київ) — історик-медієвіст, культуролог, музеєзнавець. Дочка [М. Заворотного](#). Доктор історичних наук (2002), професор (2005). Закін. Київський університет (1968). Працювала у Керчен. міській організації Укр. товариства охорони пам'яток історії та культури (нині АР Крим, 1968–71); Криворіз. істор.-краєзн. музеї (Дніпроп. обл., 1971–74); учителювала (1974–77); від 1977 — у Нац. заповіднику

«Софія Київська»: від 2016 — зав. н.-д. відділу «Інститут «Свята Софія»»; водночас 1994–2006 викладала у Нац. університеті «Києво-Могилян. академія»; 1997–2002 — у Київ. університеті культури та мистецтв. Відкрила й обґрунтувала факт зведення Софій. собору в 1011–18, на зламі правлінь хрестителя Русі князя Володимира Великого та його сина Ярослава Мудрого. Згідно з цим датуванням відповідно до рішення 35-ї сесії Ген. конф. ЮНЕСКО (жовтень 2009) та Указу Президента України (від 11 червня 2010) у 2011 на міжнар. і заг.-держ. рівнях урочисто відзначено 1000-річчя заснування Софій. собору. Пр.: Свята Софія Київська: новий погляд на її історію, архітектуру та розпис. Ottawa, 1996; Русь и Византия в монументальном комплексе Софии Киевской: Историческая проблематика. К., 1999; Собор Святої Софії в Києві. К., 2000; Свята Софія Київська: історія в мистецтві. К., 2003; Бароко Софії Київської. К., 2015; Мозаїки Софії Київської. К., 2016; Від Царгорода до Києва. К., 2017.

Рекомендована література

1. Софія Київська: Візантія. Русь. Україна: 36. ст. на пошану д-ра істор. н., проф. Н. Нікітенко. К., 2011.

[Н. М. Куковальська](#)

Бібліографічний опис:

Нікітенко Надія Миколаївна / Н. М. Куковальська // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2021. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-74166>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).